

Soldater, kön och den Israeliska militären

Nathalie Nyberg

Abstract

The purpose of this essay is to use feminist institutional theory to examine how the social construction of military gender constructions is expressed in a military institution. My object of study is the Israeli military given their compulsory military service that intends to include both men and women. The theoretical framework this essay intends to examine are based on previous research from feminist theorists that deals with the study of relevant terms and concepts, such as gender binaries, masculinity, hegemonic masculinity, troop cohesion and militarism. Findings were that the Israeli military institution has been affected by prevailing norms rooted in the traditional stereotypical views of men and women's social identities. The results emphasize the weight of masculinity and how the Israeli society has been militarized due to the bases of the characteristics associated with masculinity or male stereotypes, which have gained great importance within the military institution.

Keywords: IDF, Gender binaries, Masculinity, Hegemonic masculinity, Troop cohesion, Militarism.

Words: 9796

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställning	4
1.2 Disposition.....	5
1.3 Avgränsning	6
1.4 Teori	7
1.5 Metod och Material	8
2 Bakgrund	11
3 Analysverktyg	13
3.1 Binära könsroller	13
3.2 Maskulinitet.....	15
3.3 Hegemonisk maskulinitet	16
3.4 Truppsammanhållning	17
3.5 Militarism	18
4 Analys	19
4.1 En försvarare och en som försvaras.....	19
4.2 En militär och en kvinnlig militär	22
4.3 En manlig judisk stridssoldat.....	25
4.4 En urholkad truppsammanhållning?	27
4.5 En militär institutions normer och värderingar	29
5 Resultat	32
5.1 Förslag till vidare forskning	34
6 Referenser	35

1 Inledning

Mitt för närvarande största akademiska intresseområde; internationella relationer har i allmänhet varit en mansdominerad disciplin där kvinnor kommit att marginaliserats. Genom tiderna har generaler, diplomater och soldater till största del utgjorts av män vilket jag ställer mig både kritiskt och undrande till. Med ett genusperspektiv i min ryggsäck vill jag fördjupa mig i en militär institution för att kunna hitta de mönster som ligger till grund för just den här marginaliseringen. Den här uppsatsen fokuserar på Israels militära institution med anledning av den centrala och fascinerade roll det militära faktiskt spelar i det nutida Israeliska samhället. Genom att fokusera på militären med ett genusperspektiv ämnar jag åstadkomma en övergripande förklaringsmodell för de könsföreställningar som kan komma till uttryck i en militär institution, såsom den Israeliska militären. Vilken således kan komma att leda fram till ökade kunskaper och en djupare förståelse av de samhällliga strukturer som fått mig och många andra att undra och ställa sig kritiska till varför män och kvinnor många gånger inte *är* varandras jämlike.

1.1 Syfte och frågeställning

Uppsatsens syfte är att med hjälp av feministisk institutionell teori undersöka hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären. Israel är för närvarande ett av de få länder där lagen om militärtjänstgöring omfattar både män och kvinnor vilket kan tyckas vittna om en genusneutral inställning. Värnplikten i Israel är för kvinnor förlagd till två år medan män tjänstgör i tre år. Israels försvarsmakt etablerades officiellt den 31 maj 1948, kort efter grundandet av staten Israel. I många länder, bland annat i Sverige är värnplikten vilande i fredstid och har ersatts med yrkesarméer. Israel är ett särskilt intressant fall då den obligatoriska militärtjänstgöringen har kommit att bli en central del i det Israeliska samhället med anledning av pågående konflikter i regionen.

Uppsatsen ämnar inte belysa dessa konflikter och dess följder utan har en ambition om att få fram en övergripande förklaringsmodell för den Israeliska militären i enlighet med uppsatsens syfte. Uppsatsens frågeställning lyder som följande;

- Vilka könsföreställningar kommer till uttryck i en militär institution, såsom den Israeliska militären?

1.2 Disposition

I uppsatsens första kapitel, under rubriken inledning återfinns ett stycke som syftar till att förklara varför den här studien har valt att göras. Under nästkommande rubrik; syfte och frågeställning formuleras uppsatsens syftesbeskrivning och därmed också det problem uppsatsen ämnar undersöka. Här definieras uppsatsens så kallade kärna och blir också det som kommer att redovisas för i uppsatsens senare delar. Vidare följs kapitlet av rubriken avgränsning som betonar studiens omfattning samt beskriver vilken typ av feministisk teoribildning som är aktuell för den här uppsatsen. Efter det här följer avsnittet teori som ämnar beskriva den feministiska institutionella teorin som uppsatsen kommer att integreras i. Därefter följer avsnittet metod och material som beskriver och redogör för de metodologiska och materiella val samt de tillvägagångssätt som har valts att användas. Här framkommer även uppsatsens forskningsteoretiska förhållningssätt. Uppsatsen andra kapitel utgörs av ett bakgrundsavsnitt där militära institutioner och vikten av att integrera ett feministiskt angreppssätt i den statsvetenskapliga forskningen betonas. Det tredje kapitlet utgörs av uppsatsens analysverktyg som ämnar redogöra för uppsatsens teoretiska begrepp samt motivera dess relevans vilket kommer att ligga till grund för uppsatsens analytiska del. Därefter följer det fjärde kapitlet; som utgörs av uppsatsens analytiska del, där de teoretiska begreppen som redogjorts för i tidigare kapitel kommer att behandlas och appliceras på den Israeliska militären. I kapitel fyra, under rubriken "resultat" sammanfattas resultaten av analysen, det är även här uppsatsens frågeställning kommer att accentueras. Uppsatsen avslutas med ett kapitel som kortfattat avser betona förslag för vidare forskning inom ämnesområdet.

1.3 Avgränsning

Den här studien är avgränsad till att omfatta den Israeliska militära organisationen, det vill säga, Israel Defence Forces (IDF). Även om den här studien ämnar undersöka just den Israeliska militären finns anledning att tro, med anledning av de välförankrade teorier som behandlas i uppsatsen att de könsföreställningar som kan komma till uttryck i en militär organisation, såsom den Israeliska militären också kan komma att återfinnas i andra länders militära organisationer eller till och med andra delar av samhället där strukturer och normsystem påvisar liknande genuspräglade uppfattningar.

Uppsatsen ämnar att med hjälp av feministisk institutionell teori undersöka hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären. Här är det relevant att ha i beaktning att feministiska teoribildningar är långt ifrån homogena då det finns många olika inriktningar med varierande utgångspunkter (Peterson - Runyan, 2010, s.80). Den här uppsatsen ämnar inte redogöra vidare för feminismens olika teoribildningar men för resonemanget kan det vara relevant att poängtera att när det kommer till den feministiska forskning som bedrivits inom doktrinen Internationella relationer faller teoribildningen till största delen inom ramen för poststrukturalistisk feminism (Peterson - Runyan, 2010 s.85). Men även liberalfeminismen kan komma att spela en central roll inom doktrinen. Liberalfeminismen har anammat en positivistisk vetenskapssyn för att undersöka kvinnans underordning och fördömer det historiska utslutandet av kvinnor och främjar kvinnans tillägg och medverkan vad gäller mansdominerade aktiviteter och maktstrukturer (Peterson - Runyan, 2010, s.81). En poststrukturalistisk feminism kan ses som ett samlingsnamn för konstruktivistisk, postmodern och postkolonial feminism. Här accentueras särskilt den sociala konstruktionen av kön, kropp och könsordning. Hur manlighet och kvinnlighet ständigt skapas utifrån den aktuella sociala kontext vi är delaktiga i betonas inom ramen för poststrukturalistisk feminism (Kronsell, 2013, s.117). Den korta men omfattande redogörelsen för de här två feministiska riktningarna blir av essentiell vikt vad gäller de teoribildningar som kommer till stånd i uppsatsens analysverktyg.

1.4 Teori

Uppsatsen kommer att integreras i feministisk institutionell teori för att kunna förklara vilka könsföreställningar som kommer till uttryck i den Israeliska militären. Anledningen till att en feministisk institutionell teori har valts beror på att den här teorin undersöker i förhållande till institutioner och då militären kan ses som en institution blir synen på militären ur ett institutionellt perspektiv möjligt med den här teorin. Vidare är dessutom feministisk teori av sådant slag att den undersöker könsroller och bör således också vara en lämplig teoribildning att integrera i den här uppsatsen med anledning av dess syfte, att undersöka hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären. De poststrukturalistiska termer som kommer att användas i uppsatsen fungerar väl inom ramen för den feministiska institutionella teorin.

Institutioner har historiskt sett spelat en central roll inom det vetenskapliga studiet av politik då institutioner sedan länge varit en av politikens centralaste förklaringsvariabler. Institutioner är de regler som strukturerar det politiska och det sociala. Det är konfigurationer av idéer och intressen som uttrycks som formella regler och standardmetoder (Krook – McKay, 2011, s.2). Den traditionella neoinstitutionalismen har länge försett forskare med ett användbart metodologiskt perspektiv genom att analysera den politiska dynamiken och det utfall som formar det vardagliga livet. En feministisk institutionell teori är en ny variant av institutionalism som syftar till att integrera både styrkor och begränsningar av befintliga paradigmen. Särskilt intressant med det institutionella feministiska perspektivet är att teorin ämnar visa hur aktörerna inom en institution påverkas av rådande normer. Den feministiska institutionella teorin tillägger dessutom en viktig könsdimension till förståelsen om makt och ger kritiska insikter i den institutionella dynamiken kring integration och utanförskap (Mackay- mfl, 2010, s.583). Teorin kritiserar och försöker övervinna den könsblindhet som döljer ojämställdheten samtidigt som den flyttar forskningsagendan mot frågor om samspelet mellan kön samt drift och effekten av politiska institutioner (Mackay- mfl, 2010, s.573-574).

Det som lägger grunden för den feministiska institutionella teorin är kartläggandet av den formella uppbyggnaden av sedvänjor och regler samt normer. Den feministiska institutionella teorin undersöker vidare de idéer som uttrycks vad gäller kvinnor och

män, feminint och maskulint. Teorin både förbättrar analyser och ger en mer effektiv förklaring då den synliggör konstitutiva könsrelationer och de processer som stöder och undergräver dem (Krook – McKay, 2011, s.4-5). Genom att säga att en institution är genuspräglad menas att konstruktionen av maskulint och feminint är sammankopplat med det vardagliga livet eller politiska institutioner, vilket kan komma att betona stigberoende med anledning av att historiska könsroller är stigberoende. Således blir den feministiska institutionella teorin mycket användbar när det kommer till att förstå reproduktion av könsroller vilket blir ett mycket lämpligt tillvägagångssätt för min studie med fokus på de könsföreställningar som kommer till uttryck i den Israeliska militära institutionen.

1.5 Metod och Material

För att få fram en övergripande modell av de könsföreställningar som kan komma till uttryck i den Israeliska militären och därmed också kunna besvara det som uppsatsen ämnar undersöka, kommer forskningsfrågan att undersökas utifrån en kritisk textanalys med utgångspunkt i den feministiska institutionella teorin som tidigare redogjorts för. I det här fallet innebär en kritisk textanalys en fördjupning av den feministiska floran av litteratur som behandlar för studien relevanta termer och begrepp. Såsom maskulinitet, hegemonisk maskulinitet, binära könsroller, truppsammanhållning och militarism. De begrepp som kommer att användas i analysen grundar sig på tidigare forskning från feministiska teoretiker. Begreppen har valts att användas inom ramen för den här studien då samtliga är begrepp vi möter när feministiska perspektiv på internationella relationer tas i beaktning. Omfattande feministisk litteratur gällande könsföreställningar existerar och finns inbäddat i den vetenskapliga forskningen. Symboliska betydelser som skapar sociala hierarkier baserad på upplevda föreställningar av manligt och kvinnligt understryks inom ramen för feministiska perspektiv på internationella relationer (Sylvester, 2013, s.61). Mot den bakgrunden betonas också begreppens relevans för studien och varför de valts att användas.

Begreppen kommer först och främst att förklaras och redogöras för i kapitlet analysverktyg som sedan kommer att ligga till grund för uppsatsens analytiska del. I

den analytiska delen kommer de teoretiska analysverktygen att behandlas och appliceras på den Israeliska militären. Att de utvalda begreppen appliceras och problematiseras utifrån de material som uppsatsen ämnar fokusera innebär också att analysverktygen utvecklas i uppsatsens analytiska del.

Då uppsatsen har en beskrivande avsikt kommer könsordningar och könsföreställningar att användas som förståelseverktyg för att beskriva och blottlägga hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären. Studien omfattar ett enstaka fallstudium av den Israeliska militären. Ett enstaka fallstudium syftar till att beskriva en analysenhet mer i detalj (Teorell – Svensson, 2007, s.82). Genom att avgränsa studien till ett fall, Israels militär blir det lättare att se en helhet och uppnå förståelse för institutionens befintliga kultur. Då studien ämnar behandla ett enstaka fall är den således avgränsad till en intensiv sådan. Varför valet att göra en fallstudie av den Israeliska militären har gjorts för att kunna bemöta och följa det syfte som studien har beror på en teoretisk avgränsning och på grund av urvalets lämplighet. Intensiva studier kännetecknas av möjligheten att borra i ett kanske svårtillgängligt material med hög relevans (Teorell – Svensson, 2007, s.80). Studien är en kritisk textanalys baserad på de huvudbegrepp som redogjorts för.

Då forskningsfrågan ämnar undersöka utifrån en kritisk textanalys som söker belysa den Israeliska militära organisationens praktik på basis av studiens huvudbegrepp är studiets material till en stor del teoretiskt inriktat. Men även empiri och faktiska sakförhållanden kan komma att beaktas. Anledningen till att just Israel har valts beror på dess särskilda intresseväckande och utmärkande drag som till föga redogjorts för i uppsatsens syftesbeskrivning. De här karaktäristiska dragen kännetecknas av Israels lag om militärtjänstgöring som omfattar både män och kvinnor vilket är en unik inställning till militärtjänstgöring som traditionellt sett, i de flesta delar av världen bara kommit att omfatta män. Israel är även ett land som länge har präglats av konflikter i regionen vilket innebär att landets militära institution har kommit att spela en central roll i det Israeliska samhället. Det här med anledning av att aktuella konflikter leder till en större dimension vad gäller behovet och upprätthållandet av en militär institution.

Materialet som kommer att användas för att nå den Israeliska militären kommer att utgöras av existerande källor, det vill säga av information som redan finns tillgängligt (Teorell – Svensson, 2007, s.87). Initialt kommer tidigare forskning som redovisas i

forskningsartiklar eller rapporter främst inom internationella relationer, statsvetenskap och genusvetenskap att användas. Vidare kommer även material och information från den Israeliska militära organisationens egen hemsida att bli intressant. Materialet har valt ut med anledning av dess lämplighet för att skapa en bild och en uppfattning av den Israeliska militära organisationen på basis av uppsatsens fem huvudbegrepp.

Den här studien ansluter till ett konstruktivistiskt synsätt som hävdar att verkligheten är någonting som både skapas och återskapas i sociala relationer. Således kännetecknas alltså verkligheten av ett samspel/beroende mellan människor emellan och existerar inte utan det här samspelet/beroendet (Bryman, 2001, s.31-33). I den här studien sammanflätas ett konstruktivistiskt synsätt med könsföreställningar vilket uppsatsen i sin helhet ser som någonting socialt konstruerat.

2 Bakgrund

Att analysera militära institutioner är viktigt, förmodligen har militären fått mindre uppmärksamhet från statsvetare än vad just militära institutioner faktiskt förtjänar. Forskare inom fältet internationella relationer sysslar med militären och vilken roll den spelar i det nationella försvaret, och en del politiska teoretiker undersöker militären i förhållande till frågor om medborgerlig skyldighet och förhållandet mellan individen och staten (T.Brown, 2012, s.6). Idag utgör feministisk teoribildning och analys en accepterad och växande del av internationella relationer och spelar även en betydande roll som verktyg vad gäller internationell politik (Peterson och Runyan 2010, s.1). Den feministiska teorin hjälper oss att identifiera den krävande forskningsmoral som fältet internationella relationer kräver. Uppmärksamhet till makt, inklusive de sätt där maktutövande döljer sig omfattas. Feministiska teorier avser omfatta och ta hänsyn till gränslinjer, frånvaro och marginalisering i de relationella sammanhang som undersöks (Ackerly – True, 2008, s.704). Vilket vittnar om både vikten och betydelsen av den feministiska teoribildningens närvaro inom disciplinen internationella relationer.

Vidare hävdar många feministiska teoretiker att en god utrikespolitik också bör konstitueras utifrån feministiska etiker och/eller grunder eftersom många aspekter kan komma att förbises i en forskning där detta inte tas i beaktning. Militära institutioner är nära relaterat med krig med anledning av att militären spelar en tydlig och betydande funktion i tider av konflikt. Därför kan det konstateras att med studier av det militära följer också studiet av krig och när det kommer till studiet av krig är den feministiska teoretikern Sjoberg en av dem som argumenterar för att teorier om krig måste inkludera perspektiv sprungna från feministiska teorier för att uppnå både förbättrade och mer transformativa förklaringar. Det här med anledning av den extra normativa styrka och förklaringskraft som feministiska perspektiv för med sig (Sjoberg, 2013, s.284). Resonemanget pekar således på att traditionella teorier misslyckas med att ta itu med de olika effekterna av krig då hänsyn inte tagits till den bakomliggande könspräglningen. Med anledning av det här blir således feministiska begrepp och teorier mycket relevanta när en organisation som militären fokuseras som

studieobjekt. Genom att utgå från feministiska teoribildningar blir det möjligt att blottlägga de underliggande strukturer som kan komma att påvisa hur genusframställningar kan verka inom militära institutioner.

3 Analysverktyg

Med anledning av att uppsatsen ämnar förklara hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären kommer de teorier uppsatsen ämnar redogöra för att grunda sig i ett institutionellt feministiskt perspektiv som visar hur aktörerna inom en institution påverkas av rådande normer. De teorier och begrepp som valts ut är för studien mycket relevanta gällande militära institutioner. Samtliga begrepp har sin utgångspunkt i tidigare forskning. Det här avsnittet ämnar redogöra för uppsatsens teoretiska begrepp samt motivera dess relevans vilket kommer att ligga till grund för uppsatsens analytiska del, där de teoretiska begreppen kommer att behandlas och appliceras på den Israeliska militären.

Begreppet binära könsroller som blir mycket essentiellt för uppsatsens analytiska del kommer att presenteras i det här kapitlets första avsnitt, vidare kommer begreppen maskulinitet, hegemonisk maskulinitet truppsammanhållning och militarism att behandlas och redogöras för.

3.1 Binära könsroller

Begreppet binära könsroller innebär att ”manligt och ”kvinnligt” definieras i relation mot varandra och kopplas med oppositionella par, som hård-mjuk, kultur-natur, rationell-emotionell, sinne-kropp, stark-svag, aktiv-passiv och så vidare. Det här gör att manlighet och kvinnlighet definieras som naturliga motsatser där maskulina egenskaper kommer att värderas högre än de egenskaper som kopplas med de kvinnliga egenskaperna (T-Brown, 2012 s.18-19). Det traditionella synsättet vad gäller begreppet binära könsroller visar ergo att diskursen kring krig och konflikt kan ses som genuspräglad, att män är de dominerande aktörerna och att kvinnor ses som offer eller oskyldiga åskådare (Cheldelin - Eliatamby, 2011, s.284). Resonemanget understryker således att vad gäller relationen mellan män och kvinnor tilldelas mycket

större värde i det som associeras med manlighet och mindre värde med vad som förknippas med kvinnlighet (Peterson – Runyan, 2010, s.11).

Den feministiska teoretikern Elshtain ifrågasätter Hegel's traditionella syn på män som "Just warriors" och kvinnor som "Beautiful souls" i sitt verk "Women and War" (1995). Elsthain beskriver hur västvärlden anammat en tradition som förutsätter ett samband mellan kvinnor och fred, mellan män och krig och argumenterar för att den här traditionella synen enbart har baserats på socialt konstruerade prototyper som upprätthålls och överförs vidare genom myter och minnen. Teoretikern betonar att alla män och kvinnor självklart inte kan förknippas med de förväntade egenskaper som de sammankopplas med, givetvis kan män vara bra fäder och kvinnor kan vara bra soldater (Elshtain, 1995, s.4). Den stereotypiska bilden av män och kvinnors sociala identiteter är således ingenting som faktiskt betecknar vad kvinnor och män verkligen *är* i tider av konflikt men att dessa binära könsroller idag förstärker och upprätthåller bilden av män som "just warriors" och kvinnor som "beautiful souls" (Elshtain, 1995, s.4).

Genusdikotomierna som redogjorts för blir tydligt framträdande när militära institutioner fokuseras och för resonemanget är det viktigt att återigen poängtera att dessa könsrelationer också är relationsbundna. Den ena behöver den andra för att bilden ska bli komplett. Med anledning av att män sammanlänkas med krig och kvinnor sammanlänkas med fred formar nationen följaktligen också en specifik relation med den krigande och beskyddande mannen som uppfattas som beskyddaren av nationen. Kvinnan tenderar att ses som mödrar i relation till nationen. Den specifika relation som bildas mellan män och nationen betonar mäns centrala plats i samhället och med anledning av att kvinnan sammanlänkas med någonting annat än just den här relationen kommer kvinnan också att subordineras (Kronsell, 2012 s.21-23). Vilket får som följd att kvinnans position och rang i en militär organisation också kan komma att bli eller uppfattas lägre än mannens med anledning av de genusdikotomier som resonemanget redogjort för.

3.2 Maskulinitet

Historiskt sett har militären setts som en fostrande institution där pojkar görs till män. Att ta värvning i militären har framställts som männens samhällsplikt, att verka som beskyddare av fosterland, kvinnor och barn. Den kvinnliga samhällsplikten har haft motsatt karaktär, att ge liv och verka i hemmet (Kronsell, 2012, s.20). Militären har traditionellt sett varit beroende av kvinnlig arbetskraft med ett brett spektrum av nödvändigt stödarbete men med mycket få undantag är det just männen som varit stridande och till allra största del mest deltagande inom den militära institutionen (T.Brown, 2012, s.20). Vilket således också kommit att sammankoppla den militära institutionen med maskulinitet.

Enkelt sammanfattat är maskulinitet de egenskaperna, beteenden, värderingar och intressen associerade med att vara en man inom en given kultur. Begreppet maskulinitet förutsätter att ens beteende är ett resultat av den typ av person man är. Det vill säga, en icke-maskulin person skulle bete sig annorlunda än en maskulin, snarare vara fredlig än våldsam, försonlig istället för dominerande och så vidare. Vidare är maskulinitet en social konstruktion och inte en naturlig följd av den manliga biologin. Genom att bredda synvinkeln gällande maskulinitet blir det möjligt att utesluta begreppet som ett slutet objekt och istället möjligt att se maskulinitet som en del av en större struktur. Den militära institutionen har till största möjliga utsträckning traditionellt styrts av just maskulinitet, normer har producerats och återskapats bundna till den här konstruktionen av manlighet (T.Brown, 2012, s.18; R.W Connel, 2005 s.67; Goldstein, 2001, s.365).

Resonemanget betonar hur militära institutioner traditionellt sett präglats av maskulinitet vilket också har kommit att bli konsekvent närvarande genom tid och rum. Bland annat med anledning av den traditionella prägeln och synen på militären som en organisation som ”fostrar pojkar till män”. Även om antalet kvinnliga rekryter ökar i militären kan militära organisationer idag fortfarande ses som mycket maskulina med anledning av vad som redogjorts för ovan. Det föreligger således både traditionellt och i samtid en nära relation mellan militära institutioner och maskulinitet vilket de resonemang som förts kring begreppet också vittnat om. Att begreppet maskulinitet som resonemanget konstaterat vara en social konstruktion med en stark koppling till militär och krigsföring bör det således också innebära att begreppet blir

av betydande vikt för det uppsatsen ämnar undersöka, hur den sociala konstruktionen av militära könsroller kommer till uttryck i den Israeliska militären.

3.3 Hegemonisk maskulinitet

Hegemonisk maskulinitet kännetecknar, i likhet med vad som redogjorts för i tidigare avsnitt ett hierarkiskt system byggt på maskulina föreställningar där kvinnan underställs mannen. Men precis som feministiska teorier också omfattar ett intersektionellt perspektiv där kön konstitueras med andra socialt relevanta kategorier, exempelvis ras och klass har förståelsen av manlighet också blivit mer komplex (T.Brown, 2012, s.19). Begreppet hegemonisk maskulinitet är ett begrepp som har kommit att utvecklas av teoretikern R.W Connel. Teoretikern hävdar att samhällsordningen numera omfattar flertalet typer av maskulinitet och att vissa former av manlighet medför en social dominans över andra maskuliniteter (R.W, Connel, 2005 s.77). Så kallade underordnade maskuliniteter, de vill säga dem som förknippas med lägre klasstillhörighet, homosexualitet, som icke-vita eller med feminina attribut. Begreppet hänvisar således till den kulturella dynamiken genom vilken en typ av grupp gör anspråk på och upprätthåller den ledande ställningen i det sociala livet då en viss typ av manlighet ses som högre värderad och som kulturellt upphöjd (RW.Connel, 2005, s.77-78). Resonemanget betonar vikten av att inte se maskulinitet som ett slutet objekt med anledning av att maskulinitet vidare kan komma att omfatta många fler aspekter som kan komma att bli relevanta att ta hänsyn till.

För sammanhanget spelar institutioner en väsentlig roll därför att om en maskulinitet ska ses som hegemonisk måste den också sammankopplas med en institution och ett kollektiv där den kan komma att normaliseras. Oftast knyts maskuliniteten ihop med en heterosexuell medelklassmaskulinitet där en likriktning skapas med idealbilder och ett system av normer (RW.Connel, 2005, s.77). Här spelar en institution, såsom militären en mycket central roll. Enligt RW. Connel är våld till största möjliga del också syftet med militären och ingen annan arena har kommit att bli viktigare för definitionen av hegemonisk maskulinitet i den europeiska/amerikanska kulturen. När det kommer till militära institutioner menar teoretikern också att militären rekryterar och tränar soldater efter bilden av en krigande hjälte (RW. Connel, 2005, s.213-214). Det här innebär således att militära

rekryter formas och påverkas av den hegemoniska maskuliniteten med anledning av de normsystem och maskulina idealbilder som ligger till grund för en militär institution. Vilket således förklarar och exemplifierar varför den militära institutionen blir en av begreppets främsta arenor och varför begreppet hegemonisk maskulinitet också blir av väsentlig vikt för det resonemang uppsatsen ämnar föra.

3.4 Truppsammanhållning

Truppsammanhållning är ett begrepp särskilt intressant att resonera kring då begreppet är en central komponent när det kommer till militära institutioner. Begreppet konstrueras av maskulin heterosexualitet och homosocialitet och har i allmänhet setts som nyckeln till militär prestation och framgång. Kronsell beskriver homosocialitet enligt Lipman – Blumen's (1976) definition där homosocialitet innebär att söka njutning och/eller preferens för personer av samma kön. Den starka betoningen av truppsammanhållningens betydelse i militära institutioner har kommit att innebära att homosociala relationer också utgör de relationer som privilegieras i militären (Kronsell, 2012, s.59). Vilket följaktligen innebär att män tenderar att söka sig till andra män. En naturlig följd av det här blir att det blir svårare för exempelvis kvinnor och homosexuella män att komma in i bilden. Det här kan förklaras med de bakomliggande teorier som påstår att kvinnan kan upplevas som både frestande och distraherande och att männen med sin roll som beskyddare sprungna ur genuskotomierna som tidigare redogjorts kan komma att tvingas agera hjältemodigt för att skydda henne.

För att förstå innebörden av begreppet truppsammanhållning vidare är det även relevant att nämna att det finns en del teoretiker som fokuserat på militären som hävdar att den militära truppsammanhållningen bygger på individens avsikt att vid behov offra sig själv för truppen. Truppsammanhållningen kommer följaktligen att hotas av kvinnans eller den homosexuella mannens närvaro då dem inte inkluderas i de här homosociala relationerna och därmed kan inte truppen lita på att dem faktiskt skulle kunna vara beredda på att göra detsamma (Kronsell, 2012, s.59-61). I praktiken har det här gett upphov till verklig militär policy vilket kommer till uttryck i fall där homosexuella exkluderats från militära yrkesroller och där kvinnor exkluderats från

stridande positioner. Vilket bland annat har varit fallet i USA's militär där sådan exkludering kommit att tillämpats (Kronsell, 2012, s.60-61).

3.5 Militarism

Militarism är ett begrepp som blir mycket relevant när det gäller att ta fram en övergripande förklaringsmodell för den Israeliska militären i enlighet med uppsatsens syfte. Det här med anledning av att militarismen och dess följder, det vill säga vilka normer och värderingar militarismen kan komma att föra med sig i ett samhälle kan komma att bli mycket intressant att resonera vidare kring.

Enloe beskriver begreppet militarism som en ”steg-för-steg-process” genom vilken någon eller något blir kontrollerade, beroende av eller grundar sina värderingar från den militära institutionen och/eller militaristiska kriterier. I takt med den här militariseringen blir de militära behoven och de militaristiska förutsättningarna också normala för denna någon eller något (Enloe, 2000, s.3). För att vidare förtydliga konceptet kring begreppet militarism kan det konstateras att bli militariserad innebär att man anammar en militaristisk värdegrund som omfattar hierarkisystem, lydnad och våldsanvändning (Enloe, 2007, s.4). Idéer sprungna från militarismen vittnar om att våld är ett effektivt sätt att lösa konflikter och därefter uppfattas icke-våldsamma försök som ineffektiva sådana (Sylvester, 2013, s.43). Militarism omfattar således tron på att militära lösningar på svåra politiska meningsskiljaktigheter är vettiga. Militarism blir en del av statens identitet med anledning av att en stat definieras av sitt monopol på ett legitimt våldsanvändande (Kronsell, 2014, s.125).

Vidare betonar Enloe att vad och vem som helst kan komma att bli militariserad, en civil medborgare blir exempelvis militariserad när han eller hon börjar se militära lösningar på internationella problem som mer effektiva än de längre och mer komplexa diplomatiska lösningarna (Enloe, 2007, s.4). Varför militarism är så starkt kopplad till manlighet beror på att män historiskt sett varit de dominerande aktörerna vad gäller krig och konflikt, försvar och militär. Med anledning av det här har mannen kommit att bli den norm som institutionaliserats i militära organisationer (Kronsell, 2014, s.125). Vilket således förklarar hur den militaristiska värdegrunden kommit att kopplas och relateras till manlighet.

4 Analys

Det här kapitlet utgör uppsatsens analytiska del. De analysverktyg som redogjorts för i föregående kapitel kommer att appliceras på Israel, för att få fram en övergripande förklaringsmodell för de könsföreställningar som kan komma till uttryck i den Israeliska militära institutionen i enlighet med uppsatsens syfte.

4.1 En försvarare och en som försvaras

När det kommer till att förklara vilka könsföreställningar som kommer till uttryck i den Israeliska militära institutionen får resonemanget kring de binära könsrollerna och konsekvenserna av dess relationella karaktär en betydande roll. Det här med anledning av att genusdikotomierna många gånger blir tydligt framträdande när militära institutioner exponeras och undersöks.

I forskningsartikeln *Militarization and gender: The Israeli Experience* uttrycker Golan att i den Israeliska militären har det tidigare varit så att män är det enda kön som har kunnat axla stridande roller och att en inofficiell orsak till det här, som används för att utesluta kvinnor från stridande positioner är att kvinnor kan komma att tillfångatas och bli föremål för våldtäkt (Golan, 1997, s.582). Förklaringen både exemplifierar och förstärker den stereotypiska synen på kvinnor som sårbara och i behov av skydd i enlighet med resonemanget kring de binära könsroller, avsnitt 3.1 som tidigare redogjorts för. Här kan resonemanget hänvisa till att den stereotypiska synen på kvinnor och män faktiskt kan ses som just socialt konstruerade prototyper vilket resonemanget inom kort kommer att återkomma till.

I Israel där rådande samhällssituation länge präglats av konflikt konstaterar även Golan att i det Israeliska samhället är ungdomar tidigt medvetande, av nödvändighet eller sedvänja om att pojkar värderas högre än vad jämnåriga flickor gör (1997, s.583). Även det här blir relevant att resonera kring med hänvisning till de resonemang som förts kring begreppet binära könsroller. Män och kvinnors attribut och egenskaper

definieras alltså i relation mot varandra där de manliga attributen kommer att värderas högre än de kvinnliga. Män ses som samhällets försvarare vilket också innebär att dem värderas högre på en samhällelig nivå. Det här kommer till uttryck bland annat i den Israeliska militära rekryteringen där Golan understryker att de budskap som sänds ut traditionellt, i den underliggande diskursen kommit att betona vilket kön som är det skickliga och värdefulla för armén. Vilket blir påvisningsbart med anledning av att den Israeliska arméns idealtyp traditionellt sett kännetecknas och relaterats till just den manliga kroppen och maskulinitet (Golan, 1997, s. 583). Antagandet om att genuskotomierna leder fram till att en särskild relation bildats mellan staten och mannen stämmer således väl överens med vad som uttrycks ovan. Resonemanget vittnar om att den här särskilda relationen har kommit att bildats mellan den Israeliska staten och den Israeliska mannen i enlighet med vad Golan beskrivit vad gäller den Israeliska arméns idealtyp. Med den särskilda relation som kommit att bildas mellan den Israeliska staten och den Israeliska mannen bör således också följderna av relationen bli att den Israeliska kvinnans roll som moder av nationen upprätthålls, samtidigt som den Israeliska mannen ses som beskyddare av den Israeliska nationen. Det här med anledning av att genuskotomierna kännetecknas av en relationell karaktär där manligt och kvinnligt definieras i relation mot varandra och kopplas med oppositionella par.

Resonemanget innebär därmed att kvinnor i Israel har kommit att socialiseras annorlunda än Israeliska män. Här är det viktigt att poängtera att det här inte innebär att kvinnor faktiskt skulle vara mer fredfulla i sin natur än vad män är (Golan, 1997, s.585). Ett exempel, relevant för vårt fall som förstärker argumentet om att kvinnor faktiskt inte är mer fredfulla än män är Tessler och Warriner's studie där forskarna undersökt men inte lyckats finna någon skillnad vad gäller attityder till ickevåldsmetoder för att lösa Israel-Palestina konflikten i något av de fyra länderna studien omfattar, de här länderna är Israel, Egypten, Palestina och Kuwait. Därmed kommer studien fram till att kvinnor faktiskt inte ser ut att vara mer pacifistiska i sin attityd till internationell konflikt än vad män är (Tessler- Warriner, 1997, s.280-281). Studiens resultat pekar därmed mot att Elshains uttalande som redogjorts för i uppsatsens analysverktyg, avsnitt 3.1 kan komma att stämma. De binära könsrollerna är socialt konstruerade prototyper som upprätthålls genom myter och minnen. Vilket kan komma att bli påvisningsbart och viktigt att ta i beaktning när en militär institution, såsom den Israeliska militären fokuseras. Vilket i det här fallet leds i bevis

med Tessler och Warriner's studie som konstaterar att kvinnor inte är mer pacifistiska i sin attityd till internationell konflikt än vad män är.

Tilläggas kan att genusedikotomier också går att påvisa i den Israeliska militären med anledning av att Israels Defence Forces (IDF) traditionellt sett sedan starten har förstärkt de militära könsstereotyperna genom att skapa olika roller för män och kvinnor (Halperin Kaddari, 2004, s.153). Traditionellt sett har de värnpliktiga kvinnorna i Israel i allmänhet fått administrativa och serviceinriktade positioner och exkluderats explicit från stridande positioner (Golan, 1997, s.582). Genom att bygga upp en militär organisation med grundstenar som behandlar män och kvinnor olika, där man skiljer på militära uppgifter utifrån kön och därmed kopplat ihop män och kvinnor med olika områden har också grunden för ett normsystem lagts. Det här bevisar således hur binära könsroller kan komma att upprätthållas i en militär organisation, vilket kan vara genom det initiala olikskapandet av män och kvinnors roller och uppgifter. Idag kan det dock konstateras att förändringar har skett i den Israeliska militära organisationen då kvinnor inte längre exkluderas fullständigt från stridande positioner och då rollfördelningen mellan män och kvinnor inte går att påvisa i fullt samma utsträckning. På IDF's hemsida (IDF, 2012) formuleras följande utlåtande:

The State of Israel is the only country in the world that required women to serve in the military. This obligation supports the IDF as the nation's army that includes the entire society to contribute to the security of the country.

IDF's utlåtande, med min egen översättning betonar att Israel är det enda land i världen där kvinnor behöver delta i den militära tjänstgöringen och att den här plikten stöder IDF's roll, att verka som nationens armé där hela samhället inkluderas och bidrar till landets säkerhet. Detta är ett tecken på att IDF ser sin institution som en inkluderade sådan där både män och kvinnor omfattas. Peterson – Runyan beskriver hur fenomenet ”lägga till kvinnor” kan vara produktivt då det innebär att kvinnor blir synliga i världspolitiken. Men att kvinnor inte simpelt kan ”tillsättas” i konstruktioner som är konstituerade som maskulina. Genom att tillsätta kvinnor där maskulina upplevelser och perspektiv är centrala utan att ta hänsyn till kön når genomslagskraften och den ursprungliga tanken om inkludering inte ända fram (Peterson - Runyan, 2010, s.83). På så sätt belyser det här avsnittet en problematik den militära organisationen kan komma att ställas inför. Anledningen är att ”tillsätta”

kvinnor möjligtvis inte kommer att ändra på slutresultatet om inte vidare hänsyn till kön tas i beaktning.

Det resonemang som förts möjliggör synen på militären ur ett institutionellt perspektiv genom att visa hur aktörerna inom en institution påverkas av traditionella normer som kommit att forma det moderna samhället. Vilket innebär att det kan bli möjligt att finna tendenser till genuskotomier i den Israeliska militären, med anledning av det traditionella normsystemet i den militära organisationen en gång byggdes på. Det är således möjligt att den traditionella uppfattning som format män och kvinnors olika deltagande och arbetsuppgifter redan från inrättandet av institutionen också kan komma att förklara varför det finns existerande skillnader mellan män och kvinnor i Israels militära institution än idag.

De resonemang som förts ovan både förklarar och exemplifierar hur aktörerna inom den militära institutionen påverkas av rådande normer sprungna ur den traditionella synen på män och kvinnors sociala identiteter. Vidare kommer även könsföreställningar till uttryck i den Israeliska militären med anledning av den Israeliska arméns idealtyp som kännetecknas och relateras till den manliga kroppen och maskulinitet. Vilket innebär att den andra kroppen; den kvinnliga kan komma att subordinerar i den Israeliska militära hierarkin, det här med anledning av de binära könsrollernas relationella definition gentemot varandra. De attribut som associeras med att vara en man tenderar att värderas högre inom militära institutioner och de attribut som associeras med att vara en kvinna värderas lägre. Resonemanget både vittnar om och upprätthåller tendenser till kvinnans position i den Israeliska militären som en subordinerad sådan. Vilket blir möjligt att påvisa inom en militär institution, såsom den Israeliska militären när syftet med studien är att ta fram en övergripande förklaringsmodell för vilka könsföreställningar som kommer till uttryck.

4.2 En militär och en kvinnlig militär

Att militära institutioner traditionellt sett präglats av maskulinitet vittnar också om de underliggande strukturerna som kan komma att påvisa hur genusframställningar kan verka inom militära institutioner. Eftersom uppsatsen ämnar undersöka vilka könsföreställningar som kommer till uttryck i den Israeliska militären blir de

resonemang gällande begreppet maskulinitet som redogjorts för i kapitel 3.2 mycket relevant att resonera vidare kring.

Enligt Israel Defence Forces (IDF) utgörs organisationen idag av 33 % kvinnor och 92 % av alla poster är öppna för kvinnor (IDF, 2012, a). Trots att större delen av de militära posterna i IDF idag är öppna för kvinnor, kan historiken kring maskulinitet och dess traditionella betydelse i relation till militära institutioner leva kvar i den aktuella praktiken. Fastän både män och kvinnor involveras i IDF kan könsbaserade hierarkier fortfarande komma att återfinnas i organisationen. Det här med anledning av att förväntningarna på män och kvinnor skiljer sig vilket gjort att de egenskaper som förknippas med maskulinitet värderas högre, vilket resonemanget kring de binära könsrollerna redogjort för. De här skillnaderna blir påvisningsbara genom ojämna rolltilldelningar och längden på den obligatoriska värnplikten. I Israel är män skyldiga att tjänstgöra i militären under minst tre år och att sedan rapportera som årlig reserv, kvinnor är också skyldiga till tjänstgöring men placeras vanligtvis i icke-stridande enheter och tjänstgör kortare tid, nämligen två år. Som standard har kvinnor inte heller reservplikt och följaktligen är det dessutom mycket lättare för en kvinna att få ett undantag från armén än vad det är för en man (Levin, 2011, s.7). Det förda resonemanget visar att män och kvinnors relation och deltagande i den Israeliska militära institutionen skiljer sig i praktiken. Vilket också kan komma att påvisa hur historiken kring maskulinitet och dess traditionella betydelse kan komma att leva kvar i den militära institutionen än idag.

På IDF's hemsida uttrycker organisationen att "The IDF is a professional organization that considers equality a leading ethic and incorporates women in almost every mission." (IDF, 2012 a). Vilket sammantaget, med min egen översättning betonar att IDF som organisation ser jämställdhet som en ledande etik och att den involverar kvinnor i nästan varje uppdrag. Det är med betoning på ordet *nästan* det också blir möjligt att se tecken på att denna historik kring maskulinitet och den traditionella relationen till militära institutioner tenderar att idag till viss del leva kvar i den Israeliska militären. Genom att uttrycka att kvinnor *nästan* har möjlighet att inkorporeras i alla militära poster vittnar uttalandet således också om att det finns militära poster i organisationen där kvinnor fortfarande explicit exkluderas.

Israels militärtjänstgöring som omfattar både kvinnor och män kan tyckas vittna om en genusneutral inställning till militärt deltagande. Här blir det intressant att väga denna inställning mot att kvinnor faktiskt kan komma att exkluderas i den militära

institutionen vilket tidigare resonemang redogjort för. Något som konkret exemplifierar IDF's strävan mot en genusneutral inställning är "The position of Women's Affairs Advisor to the Chief of Staff" som inkorporerades år 2001 av organisationen. Positionen är en tjänst inom organisationen där den kvinnliga officer som innehar positionen ansvarar för att garantera fler möjligheter och en lämplig miljö för kvinnliga soldater liksom möjligheten till att förbättra sina färdigheter (IDF, 2012 b). Inkorporationen av den här positionen tenderar således att visa på strävan efter en sådan inställning i enlighet med vad organisationen uttryckt gällande jämställdhet som ledande etik. Exakta siffror eller andra måtenheter på hur mycket inkorporeringen faktiskt har förbättrat och förstärkt kvinnans position inom militären har inte återfunnits i aktuellt analyserat material men i och med detta arbete påvisas dock organisationens potentiella strävan mot en genusneutral inställning. Det är möjligt att anta att de procentsatser som beskriver det aktuella kvinnliga deltagandet i organisation och kvinnans möjlighet till militära befattningar varit annorlunda utan den position som beskrivits ovan. Därmed kan det konstateras att inrättandet av positionen är ett steg i riktningen mot en genusneutral inställning. Med hänvisning till vad som tidigare beskrivits kan det för resonemanget även komma att bli intressant att nämna hur IDF på sin hemsida gör en distinktion mellan manliga och kvinnliga soldater genom att på sin hemsida använda sig av en könsneutral inställning till soldater på de mer allmänna delarna av hemsidan. Kvinnliga soldater beskrivs på specifika delar som är mer inriktade på just kvinnor. För att nå information om kvinnor behövs till exempel fliken *Women of the IDF* klickas vidare på (IDF, 2012, a). Här återfinns flertalet bilder på kvinnliga soldater medan de mer allmänna delarna till största del ser ut att innehålla bilder på manliga soldater. Vilket kan komma att påvisa hur den manliga soldaten är och upprätthålls som rådande norm och den kvinnliga soldaten kan komma att ses som den sekulära soldaten.

Resonemanget kan således komma att fastställa att historiken kring maskulinitet och dess traditionella betydelse i relation till militära institutioner fortfarande tenderar att leva kvar i praktiken i den Israeliska militära institutionen. De underliggande strukturer som redogjorts för kan också komma att påvisa vilka könsföreställningar som kommer till uttryck. Det här blir påtagligt vad gäller militärtjänstgöringens karaktär, det vill säga de skillnader som uttrycks vad gäller män och kvinnors relation till militärtjänstgöring. Vidare har resonemanget blottlagt att de egenskaper som förknippas med maskulinitet värderas högre än de egenskaper som förknippas med

femininitet, på grund av att de traditionella förväntningarna gällande män och kvinnor skiljer sig. Härav följer att förväntningarna gällande män och kvinnor skiljer sig när det gäller att axla rollen som soldat. Vilket förklarar och exemplifierar ytterligare hur aktörerna inom den militära institutionen påverkas av rådande normer sprungna ur den traditionella synen och skapandet av män och kvinnors sociala identiteter.

4.3 En manlig judisk strids soldat

Begreppet maskulinitet har traditionellt sett spelat en central roll i militära institutioner. Våld har kommit att karaktärisera den militära organisationen då våldsutövande gått hand i hand med den. I detta sammanhang kan resonemanget kring begreppet hegemonisk maskulinitet komma att vittna om hur status i en armé kan bestämmas av ens relation till strid. Sasson – Levy (2002) betonar att i Israel är hegemonisk maskulinitet likställt med den manliga judiska strids soldaten som även ger uttryck för ”ett gott medborgarskap”. Då den militära institutionen är av betydande vikt i det Israeliska samhället blir den manliga judiska strids soldaten också den individ som ses som högre värderad och kulturellt upphöjd i det Israeliska samhället. Med anledning av den hegemoniska maskulinitetens definition som redogjorts för kan de rimligtvis också konstateras den manliga judiska strids soldaten även kännetecknas av en heterosexuell medelklassmaskulinitet. Den här hegemoniska identiteten antar en central roll i utformningen av en hierarkisk könsordning och medborgerliga identiteter som speglar och reproducerar sociala skiktningar (Sasson-Levy, 2002). Varför just den här typen av en manlig judisk strids soldat ses som högst vad gäller en hierarkisk könsordning beror på att den här specifika hegemoniska maskuliniteten har kommit att institutionaliserats och normaliserats av den militära institutionen. Med andra ord kan det konstateras att den Israeliska militären påvisar en mans-orienterad kultur, där de aktiva stridande positionerna betonar den “bästa” typen av maskulinitet vilket också är den position som värderas högst inom organisationen. Förklaring till att de stridande positionerna i den Israeliska kännetecknas av den högsta statusen i organisationen går att redogöra för ytterligare. Anledningen är att i allmänhet kännetecknas den militära rankningen av grader som visar var individen befinner sig hierarkiskt i den militära rangordningen. Den här rangordningen betraktas som central och av betydande vikt inom en militär institution. Därmed blir det möjligt

att konstatera att de hegemoniskt maskulina praktiker som sammankopplas med de stridande positionerna i en militär organisation blir av essentiell betydelse när begreppet sätts i relation till det fall uppsatsen ämnar fokusera, Israels militära organisation. Den Israeliska militära institutionens hierarkiska system är som tidigare antytt traditionellt sett uppbyggt på maskulina föreställningar. Detta leder till att den Israeliska militärens aktiva individer anpassar och rättar sig efter dessa idealbilder och normsystem som initialt knutits ihop med en heterosexuell medelklassmaskulinitet. På grund av att den militära institutionen karaktäriseras av dessa grunder, präglade av maskulina föreställningar.

Resonemanget redogör för att en militär institution, såsom den Israeliska militären kännetecknas av en hegemonisk maskulinitet uppbyggd på maskulina föreställningar. Som en följd av det här kan kvinnans roll i den militära organisationen komma att bli underställd mannens och viss typ av maskulinitet är den som privilegieras. Konkreta exempel på hur det här faktiskt kommer till uttryck och blir påvisningsbart i den Israeliska militära organisationen återfinns i Sasson-Levy's studie; *Military, Masculinity and Citizenship: Tensions and Contradictions in the Experience of Blue-Collar Soldiers* (2003). Studien betonar hur förhållandet mellan maskulinitet, militären och medborgarskap präglas av konflikter och inre motsägelser. Sasson - Levy beskriver hur unga män från lägre samhällsklasser rekryteras till armén men placeras i militära yrken karaktäriserade av låg status. Vilket vittnar om den hegemoniska maskulinitetens centrala vikt inom militären och betonar hur icke-hegemoniska grupper också kan komma att marginaliseras inom den Israeliska militära institutionen (Sasson – Levy, 2003, s.339-341). Vad gäller kvinnor har det redogjorts för i avsnitt 4.2 att kvinnliga rekryter faktiskt inte har möjlighet att nå alla militära poster inom den Israeliska militära institutionen. Det skulle kunna vara så att anledningen till den här exkluderingen av kvinnor blir möjlig att förklara utifrån begreppet hegemonisk maskulinitet och de bakomliggande teorier som redogjorts för. Det här med anledning av att Israels militära organisation kännetecknas av en hierarkisk rangordning där den hegemoniska maskuliniteten kopplas ihop med en manlig judisk stridssoldat.

Effekten blir att möjligheten att nå de högsta positionerna inom den militära institutionen kan komma att kompliceras för dem som inte likställs med den hegemoniska maskuliniteten. Exempelvis för dem som förknippas med lägre

klasstillhörighet, annan religion, homosexualitet eller dem med feminina attribut. Det vill säga dem som inte går under benämningen, en manlig judisk stridssoldat.

4.4 En urholkad truppsammanhållning?

Truppsammanhållning som kommit att bli ett relevant begrepp vad gäller militära institutioner blir relevant att resonera kring när en militär institution, såsom den Israeliska militären fokuseras. De bakomliggande teorier gällande truppsammanhållning som redogjorts för i uppsatsens analysverktyg betonar att den militära truppsammanhållningen som grundas på homosociala relationer skulle komma att hotas av kvinnlig eller homosexuella mäns närvaro.

För resonemanget är det intressant att undersöka huruvida teorierna angående truppsammanhållning kommer till uttryck när de provas empiriskt. I studien *Unit Social Cohesion in the Israeli Military as a Case Study of "Don't Ask, Don't Tell"* (DADT), (2012) undersöker Kaplan och Rosenmann USA's militärs tidigare policy "Don't, Ask, Don't Tell" som förutsätter att vetskapen om homosexuella rekryter i militären skulle försvaga militärens truppsammanhållning och individernas mellanmänniska band. Studien är en fallstudie av den Israeliska militären som valts ut med anledning av att institutionen till mångt och mycket kan komma att kännetecknas av en icke-exkluderande och en intensiv stridsenhet. Resultatet av studien blev att förekomsten av homosexuella i institutionen inte urholkat varken, truppsammanhållningen, moralen eller den militära beredskapen. Kaplan och Rosenmann påvisade dock att truppsammanhållningen var högre i stridande enheter jämfört med de icke-stridande vilket forskarna betonar komma från starka känslomässiga band mellan enhetens medlemmar och känslan av ett ömsesidigt ansvar som härrör från en oundgänglig del av stridsläran. Men ingen påverkansbar korrelation fanns mellan vetskapen om homosexuella rekryter och truppsammanhållning (Kaplan – Rosenmann, 2012, s.430-431). Studien uttrycker således att DADT, det vill säga teorin om att vetskapen om att homosexuella rekryters deltagande i den militära organisationen skulle påverka truppsammanhållningen negativt inte stämmer. I alla fall inte enligt den här studien gällande den Israeliska militären, vilket blivit påvisningsbart genom en empirisk prövning.

Vad gäller kvinnors deltagande i den Israeliska militära institutionen har det tidigare redogjorts för de påtagbara skillnaderna som finns vad gäller män och kvinnor i den Israeliska armén. Skillnader i den militära tjänstgöringen med anledning av längd, reservplikt, chans till undantag och möjlighet till att nå alla militära poster har redogjorts för. Med en utgångspunkt i resonemanget kring truppsammanhållningens betydelse i militära institutioner kan de här påvisningsbara skillnaderna mellan män och kvinnor i den Israeliska militären möjligtvis också komma att kunna förklaras utifrån teorin och den traditionella synen på militären som en homosocial institution. Att den Israeliska militären som institution kan komma att hotas av kvinnliga rekryter och kvinnors deltagande är förvisso ingenting som underbyggs med tillräckliga empiriska argument för att kunna poängteras här. Men det teoretiska resonemanget kan peka på den traditionella betydelsen av begreppet homosocialitet. Vilket innebär att män tenderar att söka sig till andra män där den naturliga följden innebär att det blir svårare för kvinnor att komma in i bilden vilket skulle kunna vara en bidragande faktor till förklaringen av de påtagbara skillnaderna mellan män och kvinnors roller och deltagande inom institutionen.

Tilläggs kan, att IDF har en bataljon med namnet Karakal som utgörs av både manliga och kvinnliga stridssoldater. Det framgår på IDF's hemsida att bataljonen Karakal är identisk med de stridande bataljonerna som endast omfattar män (IDF, 2012). En soldat i bataljonen; Sgt Rosinov beskriver;

"All the soldiers in the battalion eat together, train together and laugh together. We help each other with everything regardless of gender. True bonds were forged between the male and female soldiers and any differences evaporated long ago." (Chaiim, 2011).

Sgt. Rosinov beskriver hur alla soldater i bataljonen, äter, tränar och skrattar tillsammans. Dessutom har starka band bildats mellan soldaterna och eventuella skillnader kön emellan har avdunstat för länge sedan. På så sätt pekar det här empiriska exemplet med avseende på bataljonen Karakal på att kvinnliga soldater i den Israeliska militären inte nödvändigtvis urholkar truppsammanhållningen.

Resonemanget kring truppsammanhållning och dess betydelse inom militära institutioner kan dock bidra till relevanta förklaringar eller hypoteser om varför kvinnor traditionellt sett exkluderats helt från stridande positioner och varför aktuella procentsatser idag betonar kvinnors lägre representation i den Israeliska militären. Det här med anledning av att ett traditionellt normsystem kan ha bildats utifrån den

konstruerade uppfattningen om att kvinnor skulle kunna komma att påverka den Israeliska militära institutionens truppsammanhållning negativt

4.5 En militär institutions normer och värderingar

Begreppet militarism har redogjorts för i uppsatsens analysverktyg. Följande analysavsnitt syftar till att översiktligt undersöka militarismens roll och vilka följder dess normer och värderingar kan ha fört med sig vad gäller det Israeliska samhället.

Med anledning av att Israel präglats av en långvarig situation av väpnad konflikt, avsaknad av fred och ständig rädsla för krig eller terror har också den militära institutionen kommit att spela en central roll i det Israeliska samhället. Det Israeliska samhället har på grund av den militära institutionens centrala roll kommit att militariserats vilket har fört med sig normer och värderingar sprungna ur den militära institutionens grundkonstruktion. I Israel börjar män och kvinnor aktivt utgöra en del av militären vid 18-årsålder. I ett stadie där individen upplever vad som utgör det sista stadiet av socialisering som inträffar från tonåring till vuxenålder och fortsätter därefter att i många fall tjänstgöra i armén reguljärt och aktivt i största delen av det vuxna livet (Golan, 1997, s.581). Det här vittnar ytterligare om hur normer sprungna från den militära institutionen kan komma att påverka och forma individens värderingar vilket blir rimligt att anta med anledning av den militära institutionens möjliga påverkan på individen. Golan beskriver hur militariseringen av det Israeliska samhället innebär att samhällliga situationer nu kännetecknas och respekterar militära drag. Närmare bestämt de egenskaper som är allmänt förknippade med maskulinitet eller manliga stereotyper såsom styrka, kraft, aggressivitet och mod (Golan, 1997, s.581). Följden blir att värderingarna sprungna från den militära institutionen format samhället och så småningom också blivit normala genom den ”steg-för-steg-process” som beskrivits i uppsatsens analysverktyg, militarism 3.5. Att den militaristiska värdegrunden kommit att kopplas och relateras till manlighet beror på den historiska kopplingen till män som dominerande aktörer vad gäller krig och konflikt, försvar och militär. I likhet med vad som nämnts i uppsatsens tidigare delar.

I en studie gjord av The Israeli Institute for Military studies, 1988 uttryckte 75 % av 5400 gymnasieelever, både flickor och pojkar en stark önskan att tjänstgöra i den Israeliska militären (Mizlas et al 1989, se L.Schiff, 2009, s.121). Den här starka

önskan kan beskrivas utifrån de säkerhetsproblem det Israeliska samhället präglas av vilket är en bidragande faktor till militariseringen av samhället. Utifrån det här har ett kollektivt medvetande där värnplikten ses som ett grundläggande uttryck för medborgarskap formats (Gal, 1986, se L.Schiff, 2009, s.121). Ytterligare bevis för hur ett gott medborgarskap i Israel sammanlänkas med militärtjänstgöring går att härleda till de facto att manliga militärveteraner är folkligt utvalda vad gäller större delen av landets offentliga ämbeten (Enloe, 2000, s.247). Vilket beror på den särskilda offentliga status som kommer med militärtjänstgöring. Alltså kan det konstateras att en fullständig social och kulturell acceptans i samhället utgår från individens militärtjänstgöring och att militären följaktligen har en stor inblandning i den Israeliska medborgarens liv (L.Schiff, 2009, s.121).

De resonemang som förts ovan vittnar om hur det Israeliska samhället kommit att militariseras med anledning av den militära institutionens breda utsträckning och omfattande roll i samhället. Det omfattande tecknet som betonar just den här militariseringen av det Israeliska samhället är den syn på militärtjänsten som kommit att formas utifrån de existerande säkerhetsproblemen. Då militärtjänsten i Israel likställs med "ett gott medborgarskap" betonas den starka roll som den militära institutionen kommit att spela i samhället och vittnar om närvaron av de drag och värderingar som följer med en militär institution. Att samhällliga situationer i Israel kommit att känneteckna och respektera dessa militära drag, det vill säga de egenskaper som är allmänt förknippade med maskulinitet eller manliga stereotyper visar hur den "traditionella manligheten" är central för begreppet militarism som kommit att bli framträdande i det Israeliska samhället. Vilket också kan påvisa hur militarismen innebär att individer påverkas av idéer av vad som är manligt och kvinnligt. Här blir det relevant att återigen hänvisa till resonemanget kring de binära könsrollerna som definierat män och kvinnor i relation mot varandra och kopplat dem med oppositionella par. Vilket kommit att innebära att det som associeras med manlighet värderas högre. När ett samhälle militariseras bildas således en specifik relation med mannen som ses som krigande och beskyddande medan kvinnan ses som offer eller oskyldig åskådare. Det resonemang som förts kring militarism i det Israeliska samhället betonar hur militarismen fått en framträdande roll i det Israeliska samhället, både på samhälls- och på en individ-nivå vilket också påvisar vilka könsföreställningar som kommer till uttryck i och med den här militariseringen. Här accentueras den föreställning som betonar att det är naturligt för män att beskydda

kvinnor vilket blivit en samhällelig följd som uppstått i och med ett anammande av en militaristiskt värdegrund.

5 Resultat

Den här uppsatsens ambition har varit att ta fram en övergripande förklaringsmodell för hur den sociala konstruktionen av militära könsföreställningar kommer till uttryck i Israels militära institution. Med en frågeställning som löd; Vilka könsföreställningar kommer till uttryck i en militär institution, såsom den Israeliska militären? De resonemang som förts i den här uppsatsen har fokuserat på militären ur ett feministiskt institutionellt perspektiv genom att visa hur aktörerna inom en militär institution påverkats av de traditionella normer som kommit att forma det moderna samhället. Resultaten av resonemangen har således kunnat påvisa hur könsföreställningar kommer till uttryck i den Israeliska militären.

Först och främst har de binära könsrollerna och konsekvenserna av dess relationella karaktär fått en betydande roll för den övergripande förklaringsmodellen. Redogörelsen för begreppet binära könsroller exemplifierar hur den militära institutionen kommit att påverkas av rådande normer sprungna ur den traditionella stereotypiska synen av män och kvinnors socialt konstruerade identiteter. Här betonas de normer som förknippar män med den traditionella beskyddarrollen och kvinnan som den sårbara, i behov av skydd. Resonemanget har betonat vidare hur och med det här förknippandet en särskild relation kommit att bildats mellan den Israeliska mannen och den Israeliska staten vilket förklarar hur kvinnan, som inte sammankopplas med den här relationen kan komma att subordineras i den Israeliska militära hierarkin.

Vidare har de resonemang som förts i uppsatsens analytiska del starkt betonat hur maskulina ideal kommit att bli djupt förankrade i den Israeliska militära organisationen. Den här djupa förankringen har inneburit att de här idealen också blivit mycket svåra att förändra. Att maskulinitet och dess traditionella betydelse tenderar att leva kvar i praktiken idag vittnar om hur de här traditionella normerna har kommit att bli standardiserade i den Israeliska militären. Resonemangen har bland annat betonat hur arméns idealtyp kännetecknas och relateras till den manliga kroppen och maskulinitet. En mans-orienterad kultur karaktäriserar således den Israeliska militären. Den här karaktäristiken kan bidra till relevanta förklaringar vad gäller de påtagbara skillnaderna som finns mellan män och kvinnors representation och militära

uppgifter inom organisationen vad gäller procentsatser och faktiskt möjlighet att nå de högsta positionerna. Vilket kan bero på just de maskulina idealens standardisering som med eller undermedvetet också betonar mäns centrala roll och relevans för organisationen.

De resonemang som uppsatsen fört kring den mans-orienterade kulturen belyser även vikten av den hegemoniska maskuliniteten som återfinns i den Israeliska militära organisationen. I den Israeliska militären likställs den hegemoniska maskuliniteten med den manliga judiska stridssoldaten. Vilket får som följd att dem som inte går under den här beskrivningen kan uppleva svårigheter vad gäller integrationen i organisationen. Således kan alltså icke-hegemoniska grupper komma att marginaliseras med anledning av att en viss typ av maskulinitet också är den maskulinitet som betraktas som kulturellt upphöjd inom institutionen.

Begreppet truppsammanhållning har varit intressant att föra ett resonemang kring med anledning av att homosociala relationer traditionellt sett privilegierats i militära institutioner. Vilket möjligtvis också kan komma att bli påvisningsbart i den Israeliska militären. Analysen betonar eventualiteten om att den Israeliska militära institutionen faktiskt kan ha anammat ett traditionellt normsystem där skillnader mellan män och kvinnors uppgifter och deltagande skulle kunna förklaras utifrån teorier om kvinnans negativa påverkan på den militära truppsammanhållningen. De resonemang som förts kan således möjligen också bidra till relevanta förklaringar om just det här, det vill säga varför det traditionellt sett varit svårare för kvinnor att komma in i bilden. I resonemanget har även resultaten av en studie presenteras, där Israeliska rekryters individuella åsikter om att vetskapen om homosexuella soldater i den Israeliska armén inte påverkar truppsammanhållningen eller individernas mellanmänniska band negativt betonats. Således visar det här resonemanget att just den här teorin tenderar att inte stämma, i alla fall inte vid den här empiriska prövningen av den Israeliska militären. Resultaten bidrar således till ett ifrågasättande av den teori som pekar på oron för urholkandet av truppsammanhållningen när homosexuella soldater tjänstgör i den Israeliska militära institutionen.

Det resonemang som förts kring begreppet militarism betonar vidare hur samhället på grund av den centrala roll som den Israeliska militära institutionen spelar kommit att militariseras vilket fört med sig normer och värderingar sprungna ur den militära institutionens grundkonstruktion. I Israel ses värnplikten ses som ett grundläggande uttryck för ett gott medborgarskap och samhällseliga situationer förknippas och

respekterar de egenskaper förknippade med maskulinitet eller manliga stereotyper såsom styrka, kraft, aggressivitet och mod. Ett förknippande och ett respekterande av just de här egenskaperna innebär således att de egenskaperna förknippade med femininitet kan komma att bli sekundära i det Israeliska samhället.

Sammanfattningsvis har uppsatsen lyckats få fram en övergripande förklaringsmodell för de könsföreställningar som kommer till uttryck i en militär institution, såsom den Israeliska militären. Den här övergripande förklaringsmodellen betonar hur den Israeliska militära institutionen kommit att påverkas av rådande normer sprungna ur den traditionella stereotypiska synen av män och kvinnors sociala identiteter vilket kommer till uttryck i de resonemang som förts kring begreppen, binära könsroller, maskulinitet, hegemonisk maskulinitet, truppsammanhållning och militarism

5.1 Förslag till vidare forskning

I modern tid har vikten av att bära med sig ett genusperspektiv i sin ryggsäck kommit att få en stor betydelse inom ramen för internationella relationer. I den här uppsatsen har den Israeliska militären varit den militära institution uppsatsen ämnat undersöka för att få fram en övergripande förklaringsmodell för de könsföreställningar som kan komma till uttryck i en militär institution. Uppsatsen har behandlat en rad välförankrade teorier med avstamp i en feministisk teoribildning. De här välförankrade teorierna som uppsatsen redogjort för skulle även kunna behandla ämnet på ytterligare sätt.

För fortsatt forskning skulle det vara intressant att undersöka vidare hur exempelvis kvinnan eller andra individer/grupper som ses och/eller uppfattas som icke-hegemon i den Israeliska militära organisationen kan komma att påverkas och assimileras av den maskulina idealbilden av den stridande hjälten som den militära organisationen traditionellt sett karaktäriserats av samt undersöka eventuella konsekvenser och följder av denna påverkan och assimilering.

6 Referenser

- Ackerly, Brooke - Jacqui True. 2008. "Reflexivity in Practice: Power and Ethics in Feminist Research on International Relations" *International Studies Review* Vol. 10: 693- 707. ISSN: 15219488 14682486.
- Bryman, Alan, 2002. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Övers. Björn Nilsson. Malmö: Liber ekonomi.
- Chaiim, Avichai, 2011. *Karakal Battalion soldier tells of the coed combat unit and of defending Israel's south*. IDF – Israel Defence Forces, [hemsida]. <http://www.idf.il/1283-13051-en/Dover.aspx> Hämtdatum: [2016-01-11]
- Cheldelin, Sandra – Eliatamby, Maneshka, 2011. *Women Waging War and Peace International Perspectives on Women's Roles in Conflict and Post-Conflict Reconstruction*. New York and London: Continuum.
- Connel, R.W. 2005 *Masculinities*. 2nd edition. Cambridge: Polity press.
- Elstain, Jean Bethke, 1995. *Women and war : with a new epilogue*. Chicago: University of Chicago press.
- Enloe, Cynthia. 2000. *Maneuvers : the international politics of militarizing women's lives*. Berkeley and Los Angeles: University of California press.
- Enloe, Cynthia. 2007. *Globalization and militarism: feminists make the link*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Golan, Galia. 1997. Militarization and Gender: The Israeli experience. *Women's Studies International forum*. Vol 20. Issue 5/6. Pp. 581-586. ISSN: 0277-5395
- Goldstein, Joshua S. 2001. *War and gender: how gender shapes the war system and vice versa*. Cambridge: Cambridge University press.
- Halperin Kaddari, Ruth. 2004. *Women in Israel: a state of their own*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- IDF – Israel Defence Forces, Hemsida, [elektronisk] 2012 a. Women of the IDF. Tillgänglig: <http://www.idf.il/1589-en/Dover.aspx> Hämtdatum: [2015-11-29]
- IDF – Israel Defence Forces, Hemsida, [elektronisk] 2012 b. Advisor on Women's issues. Tillgänglig: <http://www.idf.il/1526-en/Dover.aspx> Hämtdatum: [2015-12-01].
- Kaplan, Danny - Rosenmann, Amir. (2012). Unit Social Cohesion in the Israeli Military as a Case Study of "Don't Ask, Don't Tell". *Political Psychology*, 33(4), 1. UCLA: The Williams Institute. Tillgänglig: <http://escholarship.org/uc/item/53z0z3vm>. Hämtdatum [2015-12-06].
- Kronsell, Annica, 2012. *Gender, Sex and the Postnational Defense: Militarism and Peacekeeping*. Oxford and New York: Oxford University Press.
- Kronsell, Annica. 2014. "Feminism", i Gustavsson, Jakob – Tallberg, Jonas (red), *Internationella relationer*. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur AB, s.115-130.

- Krook, Mona Lena – Mackay. 2011. *Gender, Politics and Institutions: Towards a Feminist Institutionalism*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- L.Shiff, Rebecca. 2009. *The Military and Domestic Politics: A concordance theory of civil-military relations*. 2009. London and New York: Routledge.
- Levin Dana S. 2011. “You’re Always First a Girl”: Emerging Adult Women, Gender, and Sexuality in the Israeli Army. *Journal of Adolescent Research*. v26 n1 p.3-29 Jan 2011. 27 pp. ISSN: 0743-5584.
- Mackay, Fiona – Kenny, Meryl - Chappell, Louise. 2010. New Institutionalism Through a Gender Lens: Towards a Feminist Institutionalism? *International Political Science Review*. Vol. 31, Issue 5, p. 573-588. ISSN: 01925121.
- Peterson, Spike V. – Runyan, Anne Sisson, 2010. *Global Gender Issues in the New Millennium*. 3rd edition, Boulder: Westview Press.
- Sasson-Levy, Orna (2003) Military, Masculinity, and Citizenship: Tensions and Contradictions in the Experience of Blue-Collar Soldiers, *Identities*. Vol.10 Issue 3. P.319-345. ISSN: 1070-289X.
- Sasson-Levy, Orna. 2002. CONSTRUCTING IDENTITIES AT THE MARGINS: Masculinities and Citizenship in the Israeli Army. *Sociological Quarterly*; Vol. 43 Issue 3, p.357-383. ISSN: 00380253.
- Sjoberg, Laura. 2013. *Gendering global conflict: Toward a Feminist Theory of War*. New york: Colombia University press.
- Sylvester, Christine, 2013. *War as Experience. Contributions from international relations and feminist analysis*. London and New York: Routledge
- T.Brown, Melissa. 2012. Enlisting Masculinity: *The Construction of Gender in US Military Recruiting Advertising during the All-Volunteer Force*. Oxford: Oxford University press. E-bok.
- Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Tessler, Marc – Warriner, Ina 1997. Gender, Feminism, and Attitudes toward International Conflict: Exploring Relationships with Survey Data from the Middle East. *World Politics*. Vol. 49, no 2. Pp-250-281. ISSN: 1086-3338.